

6. Ткаченко В.Д. Порівняльне правознавство: підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів / В.Д. Ткаченко, С.П. Погребняк, Д.В. Лук'янов. – Х.: Право, 2003. – 274 с.

7. Саидов А.Х. Сравнительное правоведение (основные правовые системы современности): учебник / А.Х. Саидов; под ред. В.А. Туманова. – М.: Юрист, 2003. – 448 с.

8. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: підручник / О.Ф. Скакун. – К.: Алерта; ЦУЛ, 2011. – 520 с.

Колодяжна В.В. История формирования и современное состояние романо-германской правовой семьи

В статье анализируется развитие и современное состояние романо-германской правовой системы, влияние данной правовой системы на состояние морали, правосознания и правопорядка европейского общества; научные прогностические оценки дальнейших перспектив континентальной правовой системы.

Ключевые слова: правовая система, романо-германская правовая семья, право, правопорядок.

Kolodyazhna V.V. History of formation and current status of Romano-Germanic legal family

The article analyzes the development and current state of the Roman-Germanic legal system, the impact of this legal system on the state of morality, justice and order of European society, scientific evaluation of prognostic future prospects on the continental legal system are found out.

Key words: legal system, Roman-Germanic legal family, law, order.

Стаття надійшла 15 січня 2013 р.

УДК 343.151.03

Ю.З. Конашевич

**ВИДИ, ПРИНЦИПИ І НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ
ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУ**

У статті подано варіанти розуміння поняття електронного уряду з огляду на вже наявні трактування. Визначено принципи і напрями електронного урядування та на підставі цього виокремлено види електронного уряду.

Ключові слова: електронний уряд, державне управління, державні органи, інформаційна система.

Постановка проблеми. Перехід до постіндустріального суспільства потребує інноваційного підходу до реформування політичної системи та державного управління відповідно до вимог інформаційної епохи. Нові інформаційні технології дедалі більше впливають на суспільний розвиток. Зростає кількість осіб та інститутів, які мають можливість використати блага інформаційного суспільства. В діяльності державних органів помітнішу роль починають відігравати принципи відкритості, гнучкості, прозорості тощо. Таким чином, ідеться про процес становлення сучасної моделі державного управління, що, окрім інших аспектів, охоплює теорію та практику електронного уряду.

Ще за президентства Л. Кучми розпочалися зміни на законодавчому рівні, які зумовили дослідження електронного уряду в Україні. З того часу окремі елементи електронного уряду реалізовані у сфері державного управління, проте формально єдиної концепції ще й досі не існує. Тому дуже важливо не лише визначити зміст поняття електронного уряду, а й розглянути взаємодію е-урядування за певними напрямками діяльності.

У зв'язку з цим **метою статті** є визначення принципів електронного уряду, напрямів його діяльності, а також видів електронного урядування.

Стан дослідження. Питання, що стосуються електронного уряду, визначення його видів, принципів і напрямів діяльності, вже частково розглядали і вітчизняні, і зарубіжні вчені. Серед дослідників значну увагу на цій проблематиці акцентували, зокрема, такі науковці, як О. Голубуцький, М. Демкова, В. Дрожжінков, І. Коліушко, А. Лисицький, О. Шевчук, О. Штрік.

Виклад основних положень. Для того, щоби визначити види, принципи і напрями діяльності електронного уряду, потрібно розглянути саме поняття «електронний уряд». У нашій державі це поняття на законодавчому рівні наразі не визначено, а вчені трактують його по-різному. Одні вважають, що це організація державного управління на основі електронних засобів обробки, передачі й поширення інформації. Інші – що це сукупність і внутрішніх, і зовнішніх процесів та зв'язків, які підтримуються й забезпечуються відповідними інформаційно-комп'ютерними технологіями. Окреслимо деякі з найбільш поширених позицій.

Нині створено інформаційну систему «Електронний уряд». Це система збору, введення, пошуку, обробки, збереження та надання на вимогу користувача інформаційних ресурсів згідно з визначеними критеріями, покликана забезпечити надання органами влади послуг фізичним та юридичним особам, а також їх інформування про діяльність органів влади [1].

Загальноприйнятим визначенням поняття «електронний уряд» (англ. e-Government) є визнання його як моделі державного управління, заснованої на застосуванні сучасних інформаційних та комунікаційних технологій для підвищення ефективності та прозорості влади, а також встановлення суспільного контролю над нею. Необхідною умовою переходу до електронного уряду є широка інформатизація всіх процесів у діяльності міністерств, відомств, місцевих органів виконавчої влади, причому і внутрішніх, і зовнішніх [2].

Є й інше визначення, що трактує електронний уряд як спосіб організації державної влади за допомогою систем локальних інформаційних мереж та сегментів глобальної інформаційної мережі, що забезпечує функціонування органів влади в режимі реального часу та робить максимально простим і доступним щоденне спілкування з ними громадян, юридичних осіб, неурядових організацій [3].

О. Баранов зазначає, що електронний уряд – це уряд, у якому вся сукупність і внутрішніх, і зовнішніх зв'язків та процесів підтримується й забезпечується відповідними інформаційно-комп'ютерними технологіями [4].

Більшість визначень містить три основні компоненти: підвищення ефективності діяльності уряду [5, с. 73], надання послуг громадянам [6, с. 10] і вдосконалення демократичного процесу [7, с. 143] на основі застосування нових інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) [8, с. 162].

Термін «e-government» досить складний для перекладу українською, і «електронний уряд» – лише один із варіантів цього перекладу. Слово «government» можна також перекласти як «урядування». Отже, може йтися про «електронну державу», «електронний державний апарат», «електронну інфраструктуру держави», «державу інформаційного суспільства» тощо.

Саме поняття «електронний уряд» (е-уряд) – це відносно новий термін, що з'явився і поширився в 90-х роках. Першим у світі ідею урядового порталу реалізував Сінгапур. Портал не тільки надає інформацію про державні органи, а й дозволяє зробити деякі дії, для яких раніше населення було змушене відвідувати державні установи. Сервер підтримує декілька розділів: бізнес, оборона, освіта, зайнятість, охорона здоров'я, житло, правопорядок і т. д. У США одним із пріоритетних напрямів розвитку інформаційного суспільства також є створення е-уряду, що забезпечує населення всією необхідною інформацією. Тут створення е-уряду проводиться під гаслом більшої відкритості й підзвітності уряду громадянам.

Для пересічних громадян створення е-уряду насамперед означає спрощення процесів звертань у державні органи завдяки здійсненню всіх необхідних державних функцій через Інтернет. Тобто через Інтернет громадяни зможуть сплачувати податки, отримувати різні довідки, оформити різні ліцензії та соціальні пільги, подати заяву на реєстрацію шлюбу, реєстрацію організації тощо, а також голосування під час виборів. Така концепція в уряді передбачає надання через Інтернет практично всього набору державних послуг і для фізичних, і для юридичних осіб.

У дуже спрощеній формі в суспільному житті будь-якої країни існує три суб'єкти – це держава, громадяни і комерційні організації. У Великобританії, що є лідером Європи за впровадженням урядового порталу, з 2000 року реалізується програма «E-citizen, e-business, e-government» («Електронний громадянин, електронний бізнес, електронний уряд») у межах проекту «Стратегічна структура для обслуговування суспільства в інформаційному столітті». Ця програма передбачає розвиток всіх електронних видів державних послуг: вони можуть надаватися через Інтернет, мобільний зв'язок, цифрове телебачення, центри обслуговування викликів (аудіо-центри). Громадяни можуть одержувати за допомогою Інтернету довідки і документи, подавати скарги і заяви, заповнювати податкові декларації, отримувати реакцію на свої запити в режимі онлайн.

За визначенням Європейської Комісії «електронний уряд» – це застосування інформаційних і комунікаційних технологій у державних адміністративних органах у поєднанні з організаційними змінами і новими методами для поліпшення послуг державного сектору і демократичних процесів, а також зміцнення підтримки політики держави [7, с. 143]. Також електронне урядування можна розуміти як процес самоорганізації суспільства для прийняття колективних рішень і як прозорі механізми контролю за реалізацією цих рішень. А уряд розглядається насамперед як постачальник певних послуг і один із інститутів регулювання [8, с. 162].

На нашу думку, правильно визначати електронний уряд як перехід від традиційного процесу державного управління до новітньої системи, яка б відповідала сучасним умовам суспільного розвитку, а не просто як систему надання державою та її органами послуг громадянам за допомогою сучасних інформаційних і комунікаційних технологій [9, с. 398].

Реалізація теорії електронного уряду зумовила появу та розвиток функціонування певних напрямів діяльності: «уряд – громадяни» (G2C, government-to-citizens), «уряд – бізнес» (G2B, government-to-business), «уряд – уряд» (G2G, government-to-government), а також уні-

версального напрямку «уряд – демократія» (G2D, government-to-democratization). Відповідно, можна виокремити види електронного уряду за напрямами його діяльності.

До напрямку «уряд-громадяни» належить «урядово-соціальний» вид електронного урядування, що означає надання органами державної влади соціально-інформаційних послуг громадянам (розгляд і відповіді на запити, скарги, пропозиції, звернення, надання і забезпечення захисту персональних даних та ін.), інформації про послуги, що сприяє взаємодії громадськості з урядовими агентствами, дозволяє здійснювати інтерактивні платежі та багато ін. Мета цього напрямку – відкриття для громадян структур влади шляхом вільного доступу на веб-сторінку через певні портали [10, с. 175].

Напрямові «уряд-бізнес» відповідає «урядово-комерційний» вид електронного урядування, що стосується питань обслуговування приватного бізнесу, економічного розвитку, питань патентування, ліцензування. Мета цього напрямку – прискорення процесів діяльності приватного бізнесу шляхом спрощення процедури оформлення платежів, кредитів, ліцензій, пільг, надання можливості участі в роботі е-тендерів, які проводить уряд і т. п. [10, с. 176].

Напрямок «уряд-уряд» і відповідний «урядовий» вид управлінської діяльності поліпшує взаємодію, якість і швидкість інформаційного обміну між різними організаціями державної влади в межах урядової структури. Мета цього напрямку – прискорення вирішення поточних питань, ведення діловодства на безпаперовій основі, здешевлення роботи і підтримки інформаційної безпеки держави. За своєю суттю цей напрям передбачає створення урядового Інтернету – «держави в державі». Така комунікація допомагає різним державним службам використовувати урядові ресурси більш раціонально, оперативно, уникати дублювання, створити механізм аналізу того, що робиться, і (що особливо важливо) мати прозорі бюджетні процедури [10, с. 176].

Напрямок «уряд-демократія» передбачає «суспільно-демократичний» вид електронного уряду, що є урядовим порталом забезпечення масштабного розвитку демократії і обслуговування суспільства у сфері захисту прав людини, екологічних аспектів, перерозподілу зон пріоритетної компетенції державних і суспільних структур, використання бюджету й ін. Мета цього напрямку – надання громадянам публічної інформації про діяльність органів державної влади і можливості широкого обговорення питань управління і розвитку суспільства і держави. Цей портал функціонує за тематичним напрямом інформаційних ресурсів, а потім – за відомчою

належністю. Цей напрям дає можливість реалізувати голосування онлайн (е-голосування) через Інтернет. Однак на сьогодні існують три серйозні технологічні проблеми, що перешкоджають його швидкому розгортанню – корупція, слабкість інфраструктури всесвітньої мережі й кіберзлочинність (особливо хакерство) [10, с. 176].

Нині у багатьох країнах розроблені власні проекти реалізації електронного уряду. Для України найбільш підходить досвід країн Європи.

У європейських країнах визначення електронного уряду ґрунтується на багатьох документах, які мають різноплановий характер, що зумовлено розумінням потреби щодо вироблення єдиної системи критеріїв електронного уряду. Таким чином, експертна група з електронного урядування склала «Рекомендації з е-урядування Комітету Міністрів Ради Європи». Ці Рекомендації дають змогу висвітлити загальну спрямованість поглядів на розвиток електронного уряду в об'єднаній Європі. У проект Рекомендацій ввійшли 10 основних принципів побудови системи електронного урядування [11].

Принцип перший – обсяг і законодавча основа Рекомендацій. Положення Рекомендацій поширюються на всі державні, муніципальні та місцеві органи влади, а також інші організації та агенції, які виконують державні функції.

Принцип другий – е-демократія, що передбачає потребу:

– визначати юридичну основу, забезпечити е-уряд у місцевому, регіональному, національному та міжурядовому суспільному житті, а також підтримувати е-уряд на місцевому рівні (об'єднання і за місцевим принципом, і за інтересами);

– визнавати й використовувати можливості, які можуть створити е-технології для поліпшення прозорості демократичного процесу прийняття рішень всередині та між органами державної влади;

– робити з власної ініціативи офіційні документи доступними онлайн для громадськості, коли це в інтересах забезпечення прозорості державного управління чи може сприяти інформаційній участі громадськості у вирішенні питань, що становлять суспільний інтерес; заохочувати до цього центральні, регіональні та місцеві органи державної влади;

– посилити контроль за виробленням рішень державними органами шляхом удосконалення доступу до інформації і комунікаційних засобів усередині та їх застосування між державними органами;

– поліпшити демократичний процес прийняття рішень шляхом зосередження уваги на засобах та інформації, що забезпечують прийняття відповідних рішень органами законодавчої, судової та виконавчої гілок влади;

– забезпечити можливість голосування під час виборів за допомогою електронних засобів на всіх рівнях урядування як засіб поліпшення залучення громадян до врядування;

– вжити необхідних та відповідних заходів для забезпечення спрощеного доступу до державних урядовців.

Принцип третій – якість державних послуг, що означає:

– підтримувати розвиток практики, стратегій та програм е-послуг, які створені під час консультивання з громадянами й бізнесом,

– віддавати перевагу запровадженню й розвитку е-послуг для громадян та бізнесу;

– звертати увагу на громадян, які не мають доступу до Інтернету чи не володіють навиками е-грамотності, забезпечуючи їх якісним обслуговуванням шляхом застосування різноманітних форм доступу (безпосереднього прийому, телефону чи електронних засобів);

– забезпечувати компетентне надання е-послуг відповідно до контингенту користувачів;

– поліпшувати якість безпосереднього обслуговування через «усі послуги в одному місці» (англ. – «one stop shop», відоме в Україні «єдине вікно»), завдяки яким усі громадяни мають доступ до всіх потрібних державних послуг в одному місці.

Принцип четвертий – доступ до державних е-послуг. Держава повинна заохочувати центральні, регіональні та місцеві органи влади до розроблення і впровадження політики електронного урядування і стратегії е-послуг, які:

– створені за принципом загального доступу також тих, хто не має доступу до Інтернету вдома;

– забезпечують обмежені в можливостях групи без додаткових для них витрат;

– сприяють, щоб е-послуги створювалися і реалізувалися відповідно до певних принципів, зокрема: ідентифікації (коли суспільство має знати, яку інформацію можна отримати й від якого органу влади, як і де вона може бути зосереджена), доступності (інформація повинна зберігатися в стандартній цифровій формі й бути доступною через електронний засіб чи носій даних), керованості (громадськість не повинна «втомлюватися» від кількості та складності інформації, а, навпаки, бути спроможною віднайти власний шлях у системі), прийнятності (ціни на інформацію не повинні ставати перешкодою для доступу) та ясності (інформація має бути зрозумілою за змістом, контекстом і викладом).

Принцип п'ятий – розвиток е-освіченості, що передбачає заохочення центральних, регіональних та місцевих органів державної влади до забезпечення таких аспектів, як:

- поліпшення е-освіченості в ширшому контексті розвитку інформаційної грамотності;

- належна підготовка державних службовців для проектування та надання послуг он-лайн, управління електронною інформацією, обізнаності з вимогами відповідного законодавства (наприклад, законодавства про приватність, свободу інформації та захист даних);

- створення можливості для безперервного навчання й поліпшення е-грамотності для всіх груп громадян.

Принцип шостий – ефективне впровадження й керівництво електронним урядуванням. Держава повинна дотримуватись цих рекомендацій для розвитку, впровадження та управління політикою електронного урядування, стратегій та програм і заохочувати центральні, регіональні й місцеві органи державної влади робити так само, тобто:

- працювати разом з іншими національними, регіональними та місцевими зацікавленими особами, зважаючи на точки зору всіх груп суспільства, виробляти спільне бачення стратегічного напрямку, розуміння ролі електронного урядування в наданні удосконалених результатів для громадян та бізнесу;

- визнати, що запровадження електронного урядування є вимогою й відповідальністю всіх державних органів влади в усіх сферах чи рівнях урядування;

- автоматизувати процеси зворотного зв'язку, що розширює сферу надання послуг та усуває непотрібну бюрократію в обробленні інформації, зменшує можливість помилки, раціоналізує витрати й поліпшує послуги.

Принцип сьомий – приватність і захист даних. Для цього необхідно:

- заохочувати центральні, регіональні та місцеві державні органи, щоб вони дотримувалися цих рекомендацій під час вироблення, реалізації та управління політикою електронного урядування, стратегією та програмами;

- гарантувати, що приватність, свобода інформації, захист даних, права людини, а також інші відповідні положення національного законодавства і міжнародних документів щодо захисту приватності особи, поширення персональних даних всередині та між державними органами буде взято до уваги;

– забезпечити погодженість серед органів державної влади щодо способів зберігання й використання персональних даних;

– інформувати громадськість про те, як інформацію використовують органи державної влади.

Принцип восьмий – оцінка впливу та ефективності витрат електронного урядування, що означає:

– усвідомити, що держава та виборці зацікавлені в ефективному поширенні теоретичного і практичного досвіду електронного урядування;

– ознайомити громадян і бізнес із завданнями та графіком програм національного, регіонального та місцевого електронного урядування, пояснюючи його роль у розвитку національного інформаційно-го суспільства;

– вжити заходів для порівняння результатів запровадження е-урядування іншими державними органами влади (всередині держави та за її межами) й сприяти обміну знаннями та досвідом між відповідними органами влади з метою їх запозичення;

– досліджувати діяльність органів державної влади з точки зору її відповідності сподіванням громадян і потребам бізнесу, а також аналізувати ефективність витрат і визначати пріоритетні та неохоплені сфери для інтегрованого надання послуг.

Принцип дев'ятий – технічні аспекти електронного урядування, відповідно до якого необхідно заохочувати центральні, регіональні та місцеві органи державної влади:

– до зберігання й повідомлення даних згідно з прийнятими стандартами інформаційного забезпечення;

– до розгляду питань про придбання й використання відкритого програмного забезпечення;

– до створення, якщо немає, державного органу розвитку, визнання та забезпечення стандартів для електронного урядування;

– до використання можливості розвитку міжнародних стандартів для технічних аспектів електронного урядування.

Принцип десятий – співпраця держави та регіональних і місцевих органів державної влади.

Більшість принципів та положень вказаних Рекомендацій стосуються органів державної влади в кожній сфері та на кожному рівні урядування. Натомість наступні положення призначені тільки для центральних органів виконавчої влади і стосуються їх роботи з місцевими та регіональними державними органами, які повинні:

– спільно з регіональними та місцевими державними органами влади виробити чіткі правила визначення розміру фінансової підтримки місцевого електронного урядування;

– співпрацювати з регіональними та місцевими органами влади у визначенні й забезпеченні національного електронного урядування технічними стандартами, інфраструктурою і структурами підтримки, що підходять для всіх місцевих органів влади;

– залучати місцеві органи влади до співпраці у запровадженні електронного урядування з іншими органами державної влади, а також комерційним сектором і всіма охочими;

– підтримувати розвиток мереж і механізмів для обміну знаннями всередині державного апарату стосовно електронного урядування.

В Україні сьогодні є деякі напрацювання у сфері законодавчої бази щодо врегулювання питань електронного уряду. Зокрема, у 2010 році Кабінет Міністрів видав розпорядження про схвалення концепції розвитку електронного урядування [12]. Згідно з цим розпорядженням основними принципами побудови «українського електронного уряду» є:

– надання послуг у будь-який час (електронний уряд працює цілодобово);

– максимальна простота і прозорість (обслуговує звичайних громадян, а не тільки фахівців);

– єдині технічні стандарти і взаємна сумісність (електронні додатки повинні відповідати принципам єдиної архітектури систем ідентифікації, безпеки, дизайну);

– забезпечення конфіденційності й виконання правил інформаційної безпеки;

– беззастережна орієнтація на думку громадян у реалізації нововведень.

Висновки. Отже, існує багато визначень поняття електронного урядування, але його зміст охоплює такі основні елементи: підвищення ефективності діяльності уряду, надання послуг громадянам і вдосконалення демократичного процесу на основі застосування нових інформаційно-комунікаційних технологій. Діяльність електронного уряду провадиться за напрямками: «уряд – громадяни», «уряд – бізнес», «уряд – уряд», «уряд – демократія», що дає підстави виокремити відповідні види електронного уряду: «урядово-соціальний», «урядово-комерційний», «урядовий», «суспільно-демократичний». А це все базується на принципах відкритості, гнучкості, прозорості.

На жаль, в Україні цю проблему досліджують поки що лише вчені. На законодавчому рівні приймаються певні положення про розвиток «електронного урядування», які наразі вивчають дослідники. Загалом можна говорити тільки про започаткування електронного уряду: громадянам доступна інформація з офіційних сайтів органів влади й відбувається спілкування урядовців з громадянами через соціальні мережі. Але зазначені аспекти свідчать про те, що в нашій державі процес модернізації державного управління поступово поліпшується.

-
1. Інформаційна система «Електронний уряд». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.znannya.org/?view=concept:421>
 2. «Електронний уряд» столиці енергетиків. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.en-dar.com/?str3=new_e&in=1712
 3. E-GOV у світі. Світовий досвід е-урядування. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nc.gov.ua/menu/e_gov/
 4. Баранов О. Електронний уряд в Україні? Буде! Коли? / О. Баранов. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dt.ua/3000/3050/33406/>.
 5. Васильева Н.А. Философские аспекты мировой политики: в 2 ч. / Н.А. Васильева. – СПб.: Изд-во С.-Петербургского ун-та, 2003. – Часть 1: Политико-философский анализ информационных новаций современного цивилизованного развития.
 6. Вершинин М.С. Политическая коммуникация в информационном обществе / М.С. Вершинин. – СПб.: Изд. Михайлова В.А., 2001.
 7. Дрожжинов В.И. Электронные правительства и повышение конкурентоспособности стран – членов ЕС / В.И. Дрожжинов, А.А. Штрик // Технологии информационного общества – Интернет и современное общество: труды VIII Всероссийской объединенной конференции (Санкт-Петербург, 8–11 ноября 2005 г.). – СПб., 2005.
 8. Соколова М.А. Электронное правительство и электронное правление: к вопросу об иерархии понятий / М.А. Соколова // Технологии информационного общества – Интернет и современное общество: труды VIII Всероссийской объединенной конференции (Санкт-Петербург, 8–11 ноября 2005 г.). – СПб., 2005.
 9. Почепцов Г.Г. Інформаційна політика: навч. посіб. / Г.Г. Почепцов, С.А. Чукут. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2008. – 663 с.
 10. Брижко В. Нормативно-правові та методологічні засади упорядкування інформаційних відносин / В. Брижко, В. Цимбалюк, М. Швець; за ред. В. Тація, В. Тихого, М. Швеця. – К.: ПанТот, 2009. – 324 с.
 11. Дубова Д.В. Основи електронного урядування: навч. посіб. / Д.В. Дубова, С.В. Дубов. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 176 с.
 12. Розпорядження КМУ про концепцію розвитку електронного урядування від 13 грудня 2010 року, № 2250-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2250-2010-p>.

Конашевич Ю.З. Виды, принципы и направления деятельности электронного правительства

В статье приведены и рассмотрены варианты восприятия понятия электронного правительства с учетом уже существующих трактовок. Определены принципы и направления деятельности электронного правительства и на основании последнего выделены виды электронного правительства.

Ключевые слова: электронное правительство, государственное управление, государственные органы, информационная система.

Konashевич Y.Z. Types, principles and course of activities of the e-government

The article presented and discussed the concept of e-government concerning already existing treatments. The principles and directions of e-government are defined and on the basis of the latter types of e-government are distinguished in the article.

Key words: e-government, public administration, public bodies, information system.

Стаття надійшла 25 березня 2013 р.

УДК 35.077.92 «1920/1930»

В.Я. Марковський

**ПРАВОВИЙ РЕЖИМ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
В ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ
ТА ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
ДРУГОЇ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ***

Проведено аналіз мовного законодавства Другої Речі Посполитої, що регламентувало правовий режим української, білоруської та литовської мов на її території в органах державної влади та органах місцевого самоврядування.

Ключові слова: мовні відносини, державна мова, мова діловодства та документації, мовне законодавство, мова національної меншини, польська мова, українська мова, білоруська мова, литовська мова, мова подання, мова звернення.

* Продовження статті, опублікованої у «Науковому віснику Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична». – 2012 р. – Випуск 4.